9. Sınıf Tarih 1. Dönem 2. Yazılı Soruları

2026-2027 · Senaryo 1

7 soru, 100 puan, süre 40 dakika. MEB konu-soru dağılım tablosuna göre hazırlanmış örnek ortak yazılı · tarihvakti.com

Adı Soyadı: _____ Sınıf: _____ No: _____ Puan: _____

Soruların hepsi açık uçludur. Cevabınızı kendi cümlelerinizle yazın; gerekçe isteyen sorularda gerekçenizi mutlaka belirtin. Puanlar soruların yanında yazılıdır.

Soru 1 (15 puan · TAR.9.1.1)

Bir öğrenci, yaşadığı şehirdeki eski bir hanın restore edildiğini görür. Tarih derslerinde öğrendikleri sayesinde binanın İpek Yolu ticaretiyle ilgisini kurar; ailesiyle şehrin eski yapılarını gezmek için bir plan hazırlar ve çevresindekilere bu yapıların korunması gerektiğini anlatır.

Bu durumu tarih öğrenmenin bireye sağladığı faydalar açısından değerlendiriniz. İki fayda yazınız.

Soru 2 (15 puan · TAR.9.1.4)

Devlet Arşivleri Başkanlığı milyonlarca Osmanlı ve Cumhuriyet dönemi belgesini dijital ortama aktararak araştırmacıların erişimine açtı. Eskiden arşive gidip haftalarca belge arayan bir araştırmacı, bugün aynı belgelere evinden ulaşabiliyor.

Dijitalleşmenin tarih araştırmalarına sağladığı iki kolaylığı yazınız.

Soru 3 (15 puan · TAR.9.1.4)

Sosyal medyada “Fatih Sultan Mehmet’in İstanbul’u fethettikten sonra söylediği söz” başlıklı bir paylaşım hızla yayılıyor. Paylaşımda sözün hangi kaynakta geçtiği belirtilmiyor.

Bir tarih öğrencisi bu bilginin doğruluğunu sınamak için neler yapmalıdır? Dijital ortamdaki tarih bilgisinin taşıdığı bir riski de yazınız.

Soru 4 (15 puan · TAR.9.2.1)

Konya'daki Çatalhöyük'te evler birbirine bitişik yapılmış, evlere damdan açılan bir girişle merdivenle inilmiştir. Kazılarda buğday ve arpa gibi tarım ürünlerinin yanı sıra evcilleştirilmiş hayvanlara ait kalıntılar bulunmuştur.

Tarım Devrimi'nin insanların yerleşme biçimine iki etkisini yazınız.

Soru 5 (15 puan · TAR.9.2.1)

Tarım Devrimi'yle birlikte ihtiyaçtan fazla ürün (artı ürün) elde edilmeye başlandı. Artı ürünün ekonomik ve toplumsal hayatta ortaya çıkardığı iki değişikliği açıklayınız.

Soru 6 (15 puan · TAR.9.2.2)

- **Mısır:** Firavun tanrının yeryüzündeki temsilcisi, hatta tanrı-kral sayılır; bütün yetkiler ondadır.
- **Hititler:** Soylulardan oluşan Pankuş meclisi kralın yetkilerini sınırlar; kraliçe (Tavananna) da yönetimde söz sahibidir.
- **Atina:** Hür erkek vatandaşlar halk meclisinde toplanıp kararlara doğrudan katılır.

Bu üç medeniyetin yönetim anlayışlarını karşılaştırınız. Halkın yönetime katılımının en fazla olduğu örneği gerekçesiyle belirtiniz.

Soru 7 (10 puan · TAR.9.2.2)

Roma ordusu lejyon adı verilen birliklerden oluşuyordu. Askerler uzun yıllar maaşlı olarak görev yapıyor, sürekli eğitim görüyor ve görev süresi bitince toprak ya da para ile ödüllendiriliyordu.

Sürekli ve profesyonel bir ordunun devlete sağladığı iki avantajı yazınız.

Cevap Anahtarı ve Puanlama

1. soru (15 puan): Birey çevresindeki tarihî mirası tanır, onu koruma bilinci ve sorumluluğu kazanır. Geçmişle bugün arasında bağ kurar (binayı İpek Yolu ticaretiyle ilişkilendirmesi); merak ve araştırma isteği gelişir. (Aidiyet duygusunun güçlenmesi de kabul edilir.)

Puanlama: Her doğru fayda 7,5 puan. Faydayı metinle ilişkilendirmeyen cevaba 4 puan.

2. soru (15 puan): Belgelere zaman ve mekân sınırı olmadan, uzaktan erişilebilir; arama ve tarama işlemi hızlanır, araştırma süresi ve maliyeti azalır. Orijinal belgeler daha az elden geçtiği için yıpranmaktan korunur; çok sayıda kaynak kolayca karşılaştırılabilir.

Puanlama: Her doğru kolaylık 7,5 puan.

3. soru (15 puan): Sözün hangi kaynakta geçtiğini araştırmalı; dönemin kroniklerinde (birinci el kaynaklarda) ve güvenilir akademik yayınlarda geçip geçmediğini kontrol etmeli, paylaşımı yapan hesabın ya da sitenin güvenilirliğini sorgulamalıdır. Risk: kaynağı belirsiz bilgiler çok hızlı yayıldığı için bilgi kirliliği, çarpıtma ve yapay zekâyla üretilmiş sahte içerik gerçek bilgi gibi kabul görebilir.

Puanlama: Doğrulama yöntemi 10 puan, risk 5 puan.

4. soru (15 puan): İnsanlar avcı-toplayıcı ve göçebe yaşamdan yerleşik hayata geçti; tarlalarının yakınında kalıcı konutlar yapmaya başladılar. Köyler ve zamanla şehirler ortaya çıktı, nüfus arttı.

Puanlama: Her doğru etki 7,5 puan.

5. soru (15 puan): Fazla ürün takas edilmeye başlandı, ticaret gelişti. Herkesin tarımla uğraşması gerekmediği için iş bölümü ve meslekleşme (çömlekçilik, dokumacılık gibi) başladı. Ürünün ve toprağın sahiplenilmesiyle özel mülkiyet, zengin-yoksul ayrımı ve yönetici bir sınıf ortaya çıktı.

Puanlama: Her doğru değişiklik 7,5 puan.

6. soru (15 puan): Mısır'da teokratik ve mutlak bir yönetim vardır; kralın gücü sınırsızdır. Hititlerde kral meclisle sınırlanır; yönetim tek kişinin elinde değildir. Atina'da vatandaşlar kararlara doğrudan katılır. Katılımın en fazla olduğu örnek Atina'dır, çünkü kararları bir kral ya da soylular meclisi değil, vatandaşların meclisi alır (ancak kadınlar, köleler ve yabancılar vatandaş sayılmazdı).

Puanlama: Karşılaştırma 9 puan (her medeniyet 3 puan), doğru örnek ve gerekçe 6 puan.

7. soru (10 puan): Eğitimli ve disiplinli asker her an savaşa hazırdır; devlet geniş topraklarda düzeni sağlayabilir ve fetihleri sürdürebilir. Ordu doğrudan devlete bağlı olduğu için merkezî otorite güçlenir.

Puanlama: Her doğru avantaj 5 puan.

Açık uçlu sorularda farklı ama doğru ifadeler de kabul edilir; öğretmeniniz cevabınızı dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirir.